

Han stod på grusvejen og stirrede direkte på dem. Han klappede sig distraet på sin store mave, som så alt for tung ud til hans tynde ben, der stak ud fra shortsene. Med omhyggeligt rolige bevægelser tørrede han sveden af sin pande med et hvidt lommetørklæde uden at flytte blikket fra dem. Behersket i hele sin fremtoning, kun sveden afslørede ham lidt. Han udstrålede ro, som om hans pludselige tilsynekomst på den lille skovvej var den mest selvfølgelige sag i verden.

Emma fik øje på ham før Julia, fordi hun stadigvæk gik et halvt skridt foran. Sådan blev det altid og helt automatisk, undtagen når de løb. Så foldede Julias ranglede krop sig ud, og hun blev forvandlet til en atlet med overnaturlige kræfter. Hendes dårlige holdning forsvandt, hendes krop tilpassede sig og blev stærk og smidig. Men denne solvarme eftermiddag gik Julia stadig lige bag ved Emma, så tæt på hende, at hun kom til at gå ind i hende, da Emma uden forvarsel standsede op ved synet af manden på grusvejen.

Alt det, der skete den sommer og om efteråret, begyndte den eftermiddag med manden, som dukkede op i deres skov, på deres skovvej.

Emma så ham og kom til at tænke på sin barndoms store eventyrtraume, *Troldebogen*. En illustreret børnebog, der var udformet som et opslagsværk om trolde, hvor opspind blev præsenteret som fakta og blandet med skrækindjagende fortællinger om menneskers møder med trolde i skoven. Trolde som pludselig dukkede op på en grusvej inde i skoven, nøjag-

tig ligesom denne. Samme skrækblandede henrykkelse dengang som nu, en længsel efter at kunne læse den igen og igen, selv om billederne og historierne gjorde det svært at falde i søvn om aftenen, når hun lå alene i mørket i sin seng. Den havde en særlig forlokkelse over sig, nærmest en slags løfte: At livet var et eventyr, et saligt sammensurium af både vidunderlige og grumme hændelser. Det var en form for længsel, som hun kun havde følt, da hun var barn, før begivenheder af den slags, der gør rigtig ondt, havde ramt hende. Dengang hun stadigvæk var fri for viden om tingenes tilstand, om alt det, der kan ske, alt det, der sker. Indtil videre var hun kun tretten år, og livet var til tider bare temmelig kedeligt.

Julia havde lige fortalt om sin fars seneste idé: At bygge en sauna lige ved siden af garagen, men nu standsede hun brat i talestrømmen. De var på vej til Træet, hvor de havde siddet hver eneste eftermiddag i sommerferien. Oppe i Træets grønflimrende krone havde de siddet helt tæt sammen og snakket om livsvigtige ting. Træet var denne sommers bedste opdagelse. Det var kølende med sine blades skygge, når varmen maste alle til jorden, og et læ for regn, når sommeren var i dét lune. Men først og fremmest var Træet deres eget, det lod ikke til, at der var andre, som havde opdaget denne del af skoven i udkanten af området. Det var et fristed, som de instinktivt fornemmede, at de havde brug for.

Derfor var det mærkeligt, at der pludselig stod en mand og kiggede på dem længere henne på vejen. Som om han havde ventet på dem.

Han foldede omhyggeligt sit hvide lommetørklæde sammen og stoppede det i lommen igen, stadig med blikket rettet mod dem. Emma stirrede tilbage, kunne ikke lade være, mens hun prøvede at beregne flugtmulighederne. Men så brød manden med ét den stemning, der var begyndt at føles truende, ved at lyse op i et stort, varmt smil. Julia tog en stor indånding, pigerne så på hinanden og smilede af lettelse og fortsatte så i retning af manden.

De gik uden at sige noget, langsomt i starten, men hurtigere jo nærmere de kom ham.

Julia skulle lige til at fortsætte sin historie om sin mors talende tavshed, som var den måde, hun udtrykte sin åbenlyse irritation over farens saunaprojekt på, da det pludselig gik op for Julia, at hele verden var gået i stå. Det var fascinerende for første gang virkelig at *høre*, hvordan det lyder, når noget er forkert. At få øjnene op for, at fuglene og træerne hørte sammen på den måde. Træernes blade holdt op med at rasle i samme sekund, som fuglene holdt op med at synge. En hemmelig sammenhæng, et advarselstegn, men på det tidspunkt var de kommet alt for tæt på manden til at undgå at se, at det smil, der havde set stort og varmt ud på afstand, nu havde forvandlet sig til et kunstigt ulvesmil. For tæt til at undgå at se, at manden med en hastig bevægelse trak sin opsvulmede kødpølse frem og pegede truende på dem med den. De stirrede begge som fortryllet på den glinsende, blårøde dims. Så, hvordan den svajede i hans hånd, som om den hvert øjeblik kunne miste balancen. Dybt i Emmas krop bredte der sig en ukendt varme fra maven og ned mellem benene. Det brændte på samme måde, som når hun blev genert, blodfyldt og pulserende, det sved og gjorde hende lam.

Manden holdt sit svulne lem i hånden og vippede det kælent op og ned, mens han smilede forpint.

Emma stirrede fascineret på hans ophidselse.

Jeg ville kunne stå her i evighedernes evighed.

Hun begyndte at vakle og mistede balancen et kort øjeblik, men så greb Julia fat i hendes hånd og begyndte at løbe. På grusvejen, i løb gennem skoven, vågnede Emma op af sin tilstand. Hvis der var noget, Julia kunne i denne verden, så var det at løbe. Hele sommeren havde hun løbet, hen til Emma, til Træet, til butikken, til parken, alle vegne. Hver dag løb de, med sveden trillende ned ad ansigtet, hjem, hvor de blev mødt af Julias mors velsminkede og forskrækkede ansigt.

– Er du ikke lidt for stor til at løbe omkring på den måde,

Julia? sagde Gisela, når de forpustede satte sig ved det dækkede bord i spisestuen, og Julia glubsk lagde en stor bunke kartoffelmos med frikadeller op på sin tallerken.

Julia lod som sædvanlig sin mors vrantenhed prelle af. Hun havde efterhånden vænnet sig til Giselas bemærkninger. En konstant strøm af kommentarer og tilpas kølige tilrettevisninger havde bekræftet den nagende fornemmelse i mellemgulvet: Hun var en anden slags.

“Fars pige!” plejede Gisela at sige. Det var en udtalelse, der gjorde Julia rasende, hun var hverken sin fars eller sin mors, og sådan havde det altid været. De havde aldrig forstået sig på hende, og hun havde aldrig kunnet fornemme, hvem de var bag deres kontrollerede ansigtstræk. De var bare tilfældigvis blevet tildelt samme familie, de var et hold, et team, i en stor gul villa, hvor de forventedes at bo sammen. Men Julia vidste, at de aldrig frivilligt ville have valgt hinanden.

I sine mørkeste stunder på værelset med det storblomstrede tapet skete det, at Julia fantaserede. Om eftermiddagen på sengen med sengetæppet, der havde det samme blåblomstrede mønster som væggene, med støvet dansende i lyset fra vinduet. Hendes værelse. Det skete, at hun lå på sin seng, lukkede øjnene og fantaserede om, at de alle fire døde i en bilulykke. Selve ulykken var hurtigt og smertefrit overstået. De nåede knap nok at mærke, at de døde. De stødte bare sammen med en modkørende lastbil, som maste deres bil og lemmer sammen til en udelelig bunke af metal og kød.

Uforstående så de på hinanden, Julia og Gisela. En fremmedhed der beskyttede.

Derfor prellede hendes mors bebrejdende kommentarer af på hende, så hun kunne blive ved med at løbe, stolt som en antilope med sveden springende. Det var derfor, de ikke kunne tage denne nye opdagelse fra hende. At hun blev en anden Julia, når hun løb. En Julia, som hun betydeligt bedre kunne lide end den gamle. Den løbende Julia var stærk og hurtig og fuld af indfald, mens den gamle mest bare fulgte andres regler.

Den samme trygge følelse indfandt sig nu, mens hun løb af sted på grusvejen med Emmas hånd i sin. Da hun vendte sig om, så hun, at manden også var begyndt at løbe. Klodsede skridt, som ikke truede dem på anden vis end gennem selve det vanvittige i, at han rent faktisk jagede dem. Men på det tidspunkt var de helt tæt på det sted, hvor grusvejen slog et sving. Efter svinget var der kun nogle få meter til den lille nedtrampede sti, som førte hen til deres Træ, kantet af bregner og blåbærbuske.

Solen havde bagt i flere uger, jorden var knastør, og støvet dansede i hvirvler om deres fødder. Bregnerne langs stien piskede mod deres bare ben, mens de løb. Julia nåede frem først og tog fat om den nederste gren med hænderne og hævde sig op ved at støtte med fødderne mod den ru stamme. Emma gav hende også et skub og klatrede derefter selv op med hjælp fra Julias hånd, der blev rakt ned til hende. Træet var varmt af eftermiddagsheden, men det tætte løv gav dem skygge og blev samtidig et gemmested. Julia sad med ryggen op ad den tykke stamme, Emma lidt længere ude, hvor en forgrening dannede en slags lænestol.

– Kan du se ham?

Julia hviskede.

Emma strakte hals og spejdede ud mod skovvejen.

– Nej ... men jeg tror, at jeg kan høre hans skridt.

De lyttede og hørte kort efter ganske rigtigt gruset, der knasede under mandens vægt. Han standsede op og kiggede sig omkring. I et sekund stirrede han direkte ind i skoven på Træet, men netop som de var begyndt at tro, at han havde opdaget dem, vandrede hans blik videre.

– Piger! Hvor er I?

Han talte lavt, hviskede næsten.

– Jeg ved, at I er her et sted!

Han gik et par prøvende skridt frem, standsede så op og kiggede ind i skoven.

– Kom nu frem og vis mig jeres små fisser! Fissepiger!

Han talte højere nu, stemmen var skinger og vred. Han slog hårdt mod buskene langs vejen. Julia og Emma så på hinanden og prøvede at kvæle det hysteriske latteranfald, som prøvede at slippe ud gennem deres hårdt knyttede hænder. Han så pudsigt ud, som han gik struttende frem og tilbage på skovvejen og slog til buskene med den ene hånd og holdt sin svajende rabarber af et lem i den anden.

– Fordømte små fisser! Fisser! Hører I?

I den tætte skov genlød hans rasende råb.

– I er bare to små stakkels fissepiger! I må hellere blive ved med at gemme jer, for I kan slet ikke forestille jer, hvad jeg vil gøre ved jer, hvis jeg finder jer!

Han brækkede en kvist af og piskede jorden med den. Gruset stod op i luften om ham, overrasket over den ublide behandling. Det var helt klart, at han var en mand, der aldrig tøvede med at mose dem eller det, der kom i vejen for ham.

Emma smilede bredt til Julia, som smilede tilbage og pegede med pegefingern i retning af manden. Hendes krop rystede af indestængt latter. Så kunne de pludselig ikke længere høre manden råbe, og en efter en kom lydene tilbage. Først bladene, som atter raslede i vinden, og derefter fuglene, som forsigtigt signalerede til hinanden, at faren var drevet over. Den svage lyd af knasende grus, når manden gik hen ad vejen, forsvandt også. De ventede nogle sekunder, kiggede konstant på hinanden, mens deres latter voksede i dem, og det til sidst ikke længere var muligt at holde latterbrølet inde. En latter, der kom dybt indefra, brusede op og bemægtigede sig deres kroppe med en brølen. Et dødsforagtende helvedesgrin, født af dumdristig almagtsfølelse, fik dem til at krumme sig sammen, mens de anstrengte sig for at holde sig fast på grenen. De pressede luften ud af lungerne, indtil de ikke kunne andet end at gispe efter vejret. Julia prøvede kejtet at tørre savl væk fra mundvigen, samtidig med at tårerne begyndte at trille ned ad hendes kinder.

Synet af den grædende og leende Julia fik Emma til at grine

så meget, at hun mistede balancen og faldt ned på jorden med et bump.

– Slog du dig?

Julia så på Emma, der rullede rundt på jorden.

– Det gør sindssygt ondt!

– Må jeg se, om man kan se noget?

Julia kravlede ned ad træet og fløjtede sagte, da Emma trak op i sin bluse og viste det blå mærke, der allerede var ved at komme til syne over hendes lænd.

– Det kommer til at blive rigtig flot, det der!

Smerten følte godt, den passede til sindstilstanden og pulserede i takt med blodet i årerne og gjorde hende endnu mere varm.

De listede sig forsigtigt frem ad stien, som førte tilbage til grusvejen, forrest gik Emma, Julia lige bagved. Hele sommerferien var gået, uden at der var sket noget som helst. Bortset fra to uger, hvor Julia havde været sammen med sin familie på sin farmors gård i Skåne, havde de bare været hjemme. Dag efter dag drev de planløst om på gaderne, halvdøde af kedsomhed lurede de på folk i villahaverne gennem hullerne i hækken i håb om at få noget interessant at se. Hvad som helst. Men verden var tilsyneladende segnet i hedeølgen, og alle naboerne viste sig at være verdensmestre i kedsomhed. Enten slog de deres velplejede græsplæner med manisk præcision, eller også lå de på langs i en liggestol med en eller anden bog. Alting var stille og varmt, og til sidst havde de simpelthen givet op. Så tilbragte de timevis i Træet og sad deroppe og længtes efter, at skolen skulle starte igen. De smagte på ordet *overbygningen*. En helt ny skole med *parallelklasser*. To store femetagers huse, der knejsede i luften med alle sine uudtalte løfter om en ny slags voksenhed, som de lige straks ville få adgang til. Tre gange så stor som deres gamle skolebygning – en barakagtig trækasse med ganske få klasseværelser. Men uanset hvor spændende tanken var om alt det, der ventede, så talte det ikke sammenligning med dette. Adrenalin, der brusede gennem kroppen, var berusende og

gjorde blikket klart. Emma kneb øjnene sammen for sollyset, der stak ubarmhjertigt i øjnene. Liv og lykke, at hjertet pludselig, *endelig*, bankede af ophidselse. Fra og med nu var alting forandret, alting kunne ske. Små, lyse hårdun stod lige op i luften fra Emmas solbrændte arm med den noprede hud. Julia så det, smilede og strøg fingerspidserne hen over Emmas arm. Det gav en herlig kuldegysning, som fik Emma til at tage armene inden for blusen og snuble videre hen ad den smalle skovsti.

Som så mange gange før blev hun helt varm om hjertet af at være så tæt på Julia. Sammen med Julia var luften altid fuld af ilt, alt det, der så let flagrede op i brystet, forsvandt, og latteren lå ligesom hele tiden og boblede på lavt blus. Konstant på nippet til at koge over.

Oppe ved grusvejen kiggede de i begge retninger, men vejen lå tom og øde.

– Jeg kan ikke få øje på ham. Han må have givet op.

– Skal vi ikke gå hjem til dig?

Julia så spørgende på hende.

– Ok!

De var ikke så tit hjemme hos Julia, selv om hun boede i en villa, mens Emma og Annika boede i en treværelses lejlighed med køkken.

Der var noget med Julias hjem, som ingen af dem nogensinde talte om. Noget, som havde med den skarpe lugt af rengøringsmiddel at gøre. Noget, der sad i tapeterne, de bonede parketgulve og gardinerne af stift, skinnende stof. En svag duft af kaffemaskinekafe, som blev mere og mere intens, jo nærmere man kom køkkenet. En lugt af gummi fra Giselas gummihandsker, som hun brugte, når hun gjorde rent. Lugten flød sammen med den parfumerede håndcreme (hyacint), som slap ud, når Gisela tog gummihandskerne af.

Med sine gule gummihandsker og sit lyseblå forklæde så Gisela ud, som om hun kom fra en anden tid. Under rengøringsudstyret var hun altid perfekt sminket med lyserød, perlemorsskinnende læbestift og matchende neglelak. Så forskel-

lig fra Emmas mor, Annika, med det lange, brune hår, der som regel hang løst eller var sat op i en sjusket knold, og den sorte kohl, der fremhævede hendes blågrå øjne. Annika med de smalbenede jeans fra Gul & Blå, der fik hende til at se betydeligt yngre ud end de fleste af de andres mødre. Hvilket Emma både skammede sig over og var stolt af. Annika opførte sig sjældent ligesom andre mødre, især ikke *enlige* mødre. Emma vidste, at Annika talte meget, en gang imellem for meget, faktisk ofte. Hun om nogen vidste, hvor irriterende meget plads Annika kunne optage. Hendes behov for altid at skulle bekendtgøre sin mening om alt og alle. Hendes manglende evne til at tie stille. Hendes udstråling, der ofte havde den effekt på folk i hendes omgivelser, at de enten blev forelsket i hende eller slet ikke kunne snutpe hende.

Nogle gange spekulerede hun på, hvad Julia mon tænkte om sin mor. Kunne hun se Giselas bekymrede rynke i panden? Kunne hun høre, at hendes tonefald var irriteret? At alt, der kom ud af munden på hende, lød som en bebrejdelse?

Der var visse ting, som de simpelthen ikke talte om. De havde en stiltiende overenskomst om at lade det ligge, at lade det være uforklarligt. Som for eksempel den følelse af fremmedhed, der så åbenlyst herskede mellem Julia og hendes forældre. Den var så væsensforskellig fra nærheden mellem Emma og Annika, der til tider var så intens, at det var ved at drive Emma til vanvid. Men der var vel også forskel på at bo sammen med sin far, mor og lillebror og på bare at være to. Måske var det sådan i alle familier med fædre? Måske var det afstanden mellem medlemmerne af Julias familie, der var det naturlige, og den følelsesmæssige nærhed mellem Emma og Annika, der var usædvanlig?

Det gjorde hende forvirret, og de få gange de var hjemme hos Julia, længtes hun som regel altid hjem til Annika.

Det, der på forunderlig vis fik al irritationen og alle lugtene af rengøringsmiddel, der rev i næsen hjemme hos Julia, til at hænge sammen, var stilheden. Der var ganske enkelt ingen

lyde i hjemmet. I et hus med fire personer burde der have været meget mere larm. Det skulle buldre, når nogen løb ned ad trappen, der skulle være låger, der smækkede ude i køkkenet, når Gisela lavede aftensmad, radioen burde have kværnet i baggrunden – den slags. Men der var aldrig noget, der buldrede eller smækkede hjemme hos Julia. Ikke én lyd forplantede sig eller banede sig vej, de døde bare en mystisk lyddød. Det var, som om hvert rum var lydisoleret, og alle i familien legede en konstant stilleleg. Det var en stilhed, der fremkaldte en kløen i hovedbunden, som om der pludselig myldrede med lus deroppe.

Hjemme hos Emma var radioen altid tændt, eller også spillede Annika høj musik, samtidig med at hun stod i køkkenet og sang eller talte. En konstant snakken, hvad enten hun hang i telefonen med en ven, eller argumenterede ophidset med en eller anden gammel mand i radioen, som havde sagt noget *himmelråbende idiotisk*. Det lykkedes altid Annika at få servicet til at larme, når hun dækkede bord eller vaskede op. Stegepanden spruttede altid overdrevet meget, gryderne kogte vildt og kogte over, så det løb ud på komfuret og medførte en ny strøm af bandeord, og så lyden af vandhanen, når hun gjorde en karklud våd for at tørre det op. Det var en vild lydsymfoni, som intet kunne dæmpe eller neddyse, lyde der for Emma var forbundet med kærlighed og tryghed. Stilhed gjorde hende derimod nervøs.

Krydset markerede grænsen mellem skoven og resten af verden – den del af den, der var fuld af huse og mennesker. En kort strækning, der aldrig var trafikeret, lige så øde som det ingenmandsland, de netop var ved at forlade. Naturreservatet, skoven eller Tågen, som de fleste kaldte det. Det navn var blevet vedtaget, da bilfabrikken blev bygget i den anden ende af naturreservatet i 1970. Røgen, som konstant steg op fra skorstenene, lagde sig ofte som en tåge over hele skoven.

Julia slikkede nogle svedperler væk, der havde lagt sig som et skinnende overskæg på hendes overlæbe.

“Det er altså ikke særlig sødt at gå rundt og skræmme små fiskepiger med sin diller på den måde!”

Hun smilede sit bredeste smil, der fik hendes ansigt til at flække i én stor, glad skævhed. Emma så på hende og smilede tilbage.

– Nej, det er det virkelig ikke. Vi burde give ham en lærestreg.

– Slå ham ihjel!

– Nej, jeg tror, at det er nok bare at skræmme ham.

– Hvordan det?

– Det aner jeg ikke. Vi finder nok på noget.

Emmas lange, brune hår lå som en pelshue på hendes overophedede hoved. Hun prøvede at binde det op i en tyk, filtret knude. Det hjalp en smule, selv om hendes hovedbund allerede var fugtig af sved.

– Gud, hvor er jeg tørstig!

– Også mig. Skal vi gå i Tykkekiosken og stjæle en sodavand?

Julia så på Emma, som smilede og kneb Julia i siden. Hun hvinede og sprang til siden, samtidig med at hun slog ud efter Emmas hænder.

Julia rystede på hovedet for at få håret væk fra øjnene, men det faldt ned igen med det samme. Selv om det hang ned over det meste af hendes ansigt i lokker, der ikke var lige lange, var det tilsyneladende ikke noget, hun var særlig glad for. Emma havde aldrig set hende med opsat eller flettet hår, og så vidt hun vidste, havde Julia aldrig været hos en frisør.

Annika havde en enkelt gang spurgt, om hun måtte flette Julias hår. Julia kiggede spørgende på hende et øjeblik, før hun slog blikket ned og nikkede genert. Hendes hår var det tydeligste bevis på, at hverken Julia eller nogen andre tog sig synderlig af, hvordan hun så ud. Annika havde tilsyneladende samme opfattelse, for hendes smilende forslag om at flette Julias hår blev afløst af en bekymret panderynken, der afslørede hendes forundring over Julias uplejede udseende. Annika satte sig bag hende og børstede hendes hår i lange, rytmiske tag, på samme

måde som når hun børstede Emmas hår om aftenen. Det var et ritual, de havde haft, lige så længe Emma kunne huske. Emma sad på gulvet og nød det med lukkede øjne foran Annika, der sad i sofaen og børstede hendes hår, indtil huden ømmede sig.

Julia sad musestille med vidt åbne øjne og en ryg, der var alt for rank og vidnede om, hvor anspændt hun var. Annika småsludrede og nynnede, mens hun lavede to franske fletninger.

– Sådan, se bare, hvor fin du er blevet!

Hun skubbede Julia foran sig hen mod det store spejl i entréen og stillede sig bag hende med hænderne på hendes skuldre. Men Julia rødmede og så så ulykkelig ud, at Emma satte en stopper for Annikas komplimenter og trak af med Julia med et greb om hendes arm.

– Vi er nødt til at gå nu.

Annika stirrede efter dem, mens de forsvandt ud ad døren. Ingen af dem nævnede fletningerne, og næste dag havde Julia atter håret hængende i den samme tjavsede ikke-frisure.

Julia var en køn pige, det var nemt at få øje på, hvis man kiggede efter. Men hendes fine træk kom nemt til at forsvinde bag de spaltede hårtjavser, de hængende skuldre og tøjet, der altid så ud, som om det var et par numre for småt. Ærmerne var en anelse for korte, og bukserne nåede næsten aldrig ned over anklen. Det var, som om Gisela ikke bemærkede, at hendes datter voksede og blev højere, for hver måned der gik, indtil hendes krop tårnede sig op som en krum flagstang.

Eller så hun det og var ligeglad?

Gisela som altid selv gik med matchende tøj, spadseredragt og velsminket ansigt. Det var mærkeligt, at en kvinde, der gik så meget op i sit eget udseende, kunne undgå at lægge mærke til, at hendes egen datter trængte til en klipning eller nyt tøj.

Tykkekioksen lå midt mellem Julias villakvarter og Emmas lejlighed. Det var en slags minimarked, der havde slik, cigaretter og mælk, der altid havde overskredet sidste salgsdag, sodavand og øl.

I Tykkekiosken havde Evert og hans kone Stina arbejdet i rundt regnet tusind år. Konstant stillesiddende, kombineret med uophørlige forsyninger af romkugler og flødeboller, havde gjort dem enorme. Tungt og sagte vuggede de rundt på butikkens få kvadratmeter, når de ikke sad på en af de skamler, der var anbragt strategisk rundt omkring.

At det lige var Evert og Stina i Tykkekiosken, der var blevet genstand for Emmas og Julias uvelkomne opmærksomhed, var ikke noget tilfælde. Deres sendrægtige måde at bevæge sig på påvirkede ubønhørligt den måde andre opfattede deres intelligens på. Emma og Julia var overbevist om, at Evert og Stina var nemmere at narre end andre butiksindehavere. I løbet af sommerferien var det blevet en vane for dem at snuppe slik og sodavand i Tykkekiosken. Af mangel på rigtige eventyr måtte man skabe sig sine egne, og manden med dilleren havde jo ikke behaget at vise sig før nu, hvor der kun var en uge til, at ferien sluttede.

Når man skulle stjæle noget i en butik, var tricket at købe en lille smule samtidig. At den ene distraherede Evert eller Stina et øjeblik, mens den anden neglede sodavand og slik. Det sikreste var, når de havde penge nok til at bestille en softice. I løbet af den tid, det tog Evert at fylde en vaffel med den bløde is, kunne de nå at proppe en masse plader chokolade og andet godt ind under blusen. Men nu havde de kun fem kroner, som de fandt i Emmas lomme, Julia ledte i sine bukselommer, om hun havde lidt penge.

- Nej, der er ikke nogen. Men så må vi klare os med det.
- Skal jeg købe tyggegummi, mens du snupper sodavander?
- Okay.

Evert sad på en stol bag kassen og pustede. Luften var tyk i eftermiddagsheden, og stegeosen hang som et klistret tæppe over den lille butik.

- Hej!

Emma smilede bredt til Evert og gik over til kassen, hvor der stod plasticbokse på rad og række med tyggegummi og slik, som man kunne købe stykvis.

– Hej, hej. Sikke varmt det er i dag, ikke?

Han stønnede lidt som for at understrege det.

Hun nikkede og studerede omhyggeligt udbuddet af slik, lod, som om hun tog sig god tid til at vælge.

– *Shake*, det er med lakridssmag, er det ikke?

Evert rejste sig møjsommeligt op fra sin skammel og kiggede på det stykke tyggegummi, som Emma holdt frem.

– Det tror jeg nok.

– Så skal jeg ikke have det. Jeg hader lakrids. Ved du, om I har noget tyggegummi, som smager af jordbær?

Evert kiggede forundret ned på alle plasticboksene. Han undrede sig måske over denne alvor over for valget af et stykke tyggegummi til 50 øre.

– Hvad med det her?

Han holdt et stykke tyggegummi frem med lyserødt papir om.

Emma studerede det med rynket pande.

– Nej, jeg tror, det er med hindbær.

Evert sukkede dybt og plaget. Det så ud, som om hele den lange, varme eftermiddag slog imod ham, den sidste lille gnist af servilitet døde ud, og han faldt sammen på skamlen igen.

– Stiiina! Kan du lige komme?

Hans stemme røg op i falset, Emma vendte sig hurtigt om og indså i samme øjeblik, at Stina ikke havde været inde i baglokalet, sådan som hun plejede, men var ude i butikken. Julia sad på hug foran hylderne med sodavand. To flasker bulede ud under hendes tynde T-shirt, og Emma så, at Stina så. At Stina formentlig havde siddet der hele tiden og iagttaget deres mummespil og bare ventet på det rette øjeblik. Tredive gange, måske flere, havde Emma og Julia stjålet slik og sodavand i Tykkekiosken. Ikke en af gangene havde Evert og Stina været ude i butikken samtidig. Men denne mærkværdige dag lod det til, at hele verden, sådan som de kendte den, havde forvandlet sig til noget nyt, med nye regler og love.

Stina var utrolig hurtig af en så stor person at være. Hun greb

fat i Julias arm og trak hende op på fødderne. Hendes ansigt og hals var rødpletet af vrede, og hun hvæsedede:

– Hvad i alverden tror du, at du laver? Hva', min fine ven? Svar mig!

Julia kiggede sig desperat omkring for at finde en flugtvej. Emma nåede ikke at tænke. Hun styrtede hen og dunkede Stina i ryggen.

– Slip hende! Hører du? Slip hende!

Stina snurrede overrasket rundt, det lykkedes Julia at vriste sig fri og løbe over mod døren. Ovre ved kassen var det gået op for Evert, at der var noget galt, og han rejste sig fra skamlen. Julia styrtede forbi ham med Emma lige i hælene. Han gjorde et klodset forsøg på at gribe fat i dem, men nåede det ikke. Inde fra butikken lød Stinas råb:

– Gør noget, Evert! Tag dem!

De vendte sig om og så, at Evert begav sig tungt og halvhjertet ind i en forfølgelse. Efter nogle meter opgav han og tog sig til brystet. De kunne høre hans anstrengte vejrtrækning, selv om de var mindst tyve meter fra ham. De løb, og Julias krop blev forvandlet, hendes muskler spændtes, blodet pulserede.

At løbe i al evighed og aldrig mere standse.

Lungerne indordnede sig under kroppens anstrengelse og synkroniserede iltcirkulationen.

Det var oplevelsen af, at hendes krop *fungerede* . Intet andet gav hende en så intens friheds- og lykkefølelse.

De løb om hjørnet til et område, hvor der var en masse baggårde at gemme sig i. De slog sig ned ved nogle syrenbuske, der var plantet tæt rundt om et asfalteret område, hvor der burde have stået havemøbler, hvis nogen ellers havde gidet stille dem der. Julia trak sodavanden frem fra blusen, fjernede kapslen med tænderne og rakte flasken til Emma.

– Jeg fik næsten medlidenhed med dem!

Hun så på Emma, som drak forslugent i store slurke.

– Også mig! Da han prøvede at løbe efter os. Stakkels mand!

De sad uden at sige noget og prøvede at forstå dagens begi-

venheder. Julia nærstuderede en myre, der svømmede for sit liv i et skvæt sodavand på asfalten. En pludselig dårlig fornemmelse fik Emma til at lægge armene over kors som for at beskytte sig mod det onde. Hun fik pludselig en erkendelse, en klar viden om, at hun ikke brød sig om dette nye.

Gisela slæbte den tunge støvsuger gennem entréen ind mod dagligstuen. Det snart velkendte jag over lænden fik hende til hurtigt at kigge op og møde sit eget blik i det store spejl i entréen. Et øjeblik skar hun ansigt over smerten, men blev alligevel glad over at se sit eget velsminkede ansigt. Den grå spadseredragt var hendes eget lille oprør mod den ungdommelige mode. De stramme jeans og nedringede sweatere, som fik voksne kvinder til at se ud som for hurtigt udviklede teenagere.

Det skete, at hun kiggede forskrækket på sin vildtvoksende datter, når Julia kom brasende ind ad hoveddøren, snavset og svedig efter endnu en dag udendørs. Julias blik kunne være så fuldt af foragt, når hun så på sin mor, at Gisela var nødt til at kigge væk. Men lige så overraskede syntes de at blive begge to, når sorgen en gang imellem indhentede dem, åndede dem blidt i nakken og hviskede sagte om længsel og om den nærhed, som engang havde været imellem dem, i et andet liv.

Hvis Gisela havde været et dyr, ville hun have været en struds. Bange for sine fjer, bange for sine potentielle fjender og så ubevidst om sin egen styrke, at hun hellere ville stikke hovedet ned i sandet end at kæmpe med de stærke kløer, hun rent faktisk havde. Det var naturligvis ikke sådan et dyr, hun ønskede at være, hun foretrak at tænke på sig selv som en sød cockerspaniel med blød, langhåret pels. Det var sådan, hun håbede, at andre opfattede hende.

Hver fredag havde hun fri fra sit arbejde som butiksassistent

eller kosmetolog, som hun selv foretrak at benævne sin stilling, i Parfumeri Sommerfugl.

Hun elskede sine fredage, som indebar, at hun både kunne nå at gøre huset rent og fint til weekenden og lave fredagsmiddagen. I aften skulle de have svinekotelet med kartofler og rødvinssauce – det vidste hun, at Carl elskede. Salaten af tomat og rødløg ville han nok ikke røre, den var til hende. Erik spiste aldrig nogen grønsager, og Julia ville kun spise kartoflerne og saucen. Uanset hvor meget de forklarede og formanede hende, at hendes krop måtte have protein for at vokse, kunne de ikke få hende til at spise kød.

– Jeg synes, det er ulækkert! sagde hun en aften med blikket bristefærdigt af foragt, da Gisela spurgte hende, hvorfor hun lagde kødet til side på tallerkenen.

– Men du kan da ikke leve af grønsager alene!

Gisela kiggede bedende på Carl, som betragtede dem med irritation fra sin bordende.

– Nu spiser du dit kød! Jeg vil ikke have noget vegetar-fjollereri herhjemme!

Julia gloede rasende på ham og hvæsed:

– Jeg overvejer alvorligt at blive vegetar.

Carl lo sin høje, buldrende latter. Den lød smældende og hård, som når man klirrer med servicet.

– Det bliver i så fald en kødspisende vegetar. Her i huset spiser vi kød og dermed basta.

Julia styrtede op på sit værelse og kom slet ikke ned igen den aften. Inde i Gisela kæmpede en snert af bekymring med irriterationen, og til sidst bar hun en bakke med et glas mælk og to ostemadder op til Julias værelse.

Støvsugeren satte i gang med et vrissent brøl, og hun førte den med vante bevægelser hen over det polerede egeparketgulv. Det var det sidste rum, så var hun færdig. Hun blev forpustet af anstrengelsen og fyldte lungerne med den tørre, varme luft fra støvsugeren. Hun slukkede for den og åbnede et vindue på

vid gab, men luften udenfor var lige så varm og tung. Det var hundedagene, fulde af bakterier, der sneg sig ind alle vegne og fordærvede maden og luften. Den leverpostej, hun havde købt forleden, var allerede dækket af et lag grøn mug i morges. Hun trak støvsugeren tilbage til skabet og stillede den ind på dens plads sammen med de øvrige rengøringsartikler.

Nu kom belønningen efter to timers rengøring. Nu låste hun sig inde på badeværelset og reparerede sin makeup. Ulastelig, ikke for meget, ikke for lidt.

Badeværelset duftede altid kraftigt af hendes mange forskellige cremer og parfumer, der stod nydeligt opstillet på de små hylder. Der var altid rent og pænt med små porcelænsskåle med tørrede rosenknopper på hylden og så det gigantiske skab, der var hængt op midt på væggen. En kosmetisk albertavle med afgudsbilleder.

Hun smurte hænderne ind i creme og så Carls sammenbidte ansigt for sig. Gennem hele sommeren havde han været presset, fordi han ventede på besked fra bestyrelsen om, hvorvidt han ville blive udnævnt til vicedirektør efter Bengt Sandström. Det var en besked, som hele tiden blev udsat, og det gjorde Carl mere anspændt og opfarende end normalt. Han havde stræbt efter den forfremmelse, lige siden han begyndte at arbejde på bilfabrikken som tyveårig, men hans konstante dårlige humør drejede sig på en eller anden måde alligevel om hende.

De var et umage par, det vidste hun om nogen. Han var reserveret og alvorlig, hun flagrende og nervøs. Hun havde engang troet, at det var hendes forsigtighed og usikkerhed, der havde fået ham til at forelske sig i hende. Nu vidste hun bedre. Han afskyede den, lige så inderligt som han afskyede alt andet ved hendes fremtoning.

Og hvis hun en sjælden gang skulle fortabe sig i drømmerier om, at de skulle være ligesom alle andre, et kærligt og smukt ægtepar, så skulle de andres blikke nok fortælle hende, at det ikke var tilfældet.

Ingen ville have troet, at Carl ville vælge sig en hustru med hendes baggrund, allermindst hende selv.

Hun så engang et tv-program, hvor en kendt mandlig skuespiller fortalte om sin opvækst med en enlig mor i en lille lejlighed i en forstad til Stockholm. Gisela havde været naglet til skærmen, ude af stand til at rejse sig. Det var så mærkeligt, han virkede næsten stolt, mens han fortalte om, hvordan han havde kæmpet sig frem, videre og op. At det søreme var lykkedes ham at komme ind på Dramaten ved egen hjælp, uden at kende nogen. Men hvordan kunne nogen være stolt over sådan en tarvelig opvækst?

Selv skammede hun sig som en hund over sin og gjorde alt, hvad hun kunne, for at glemme den og slippe for at blive mindet om den. Hun havde med tiden udviklet sin egen indstilling, en slags privat livsfilosofi, som gik ud på, at ethvert menneske kunne vælge at fokusere på det gode i stedet for på det dårlige. Hun foragtede mennesker, der beklagede sig. I hendes øjne var det forkælet at jamre. Man kunne jo faktisk vælge at se bort fra det, der ikke var så positivt. Var glasset halvt tomt eller halvt fyldt? Det kom fuldstændig an på ens egen indstilling til tingene.

Derfor valgte hun at fokusere på Carls baggrund i stedet for på sin egen.

Carl Malmquist. Voksende op i den østlige del af byen, hvor villaerne paraderede smukt langs med gaderne. Hans familie var gamle entreprenører. Carls far havde været med til grundlægge byens første bilfabrik i begyndelsen af 60'erne, hans mor var hjemmegående. Gisela måtte smile, når hun så for sig, hvordan Carl havde tilbragt sin barndom med sorgløst at løbe rundt i de mange, overdimensionerede værelser i villaen, der temmelig meget lignede den, de selv boede i nu.

Det var overraskende, at Carl valgte Gisela som sin hustru, og i visse kredse blev der i lang tid hvisket indigneret om det. Det var en mumlen, efterfulgt af skæve blikke, der aldrig ramte Carl, men faldt så meget des tungere på Gisela. Uanset hvor

mange anstrengelser, hun gjorde sig, kunne hun aldrig blive en af dem. At hun valgte at blive ved med at arbejde på Parfumeri Sommerfugl, selv efter brylluppet, var i sig selv et tydeligt tegn på, hvilken baggrund hun havde.

Den dag Carl gjorde sin entré i hendes liv ved at træde ind i Parfumeri Sommerfugl og spørge efter en passende parfume til en halvtredsårig kvinde, hans mor, var det hendes nydelige, velplejede ydre, der tiltalte ham. Hun ville gerne tro, at det var hendes venlige udstråling, som forstærkedes af hendes professionelle betjening. Han forklarede med en latter, at han ikke anede, hvilken slags duft der kunne passe til hans mor, og Gisela smilede sødt og svarede:

– Bare rolig, det er vores job at vide det. Du er kommet til det helt rigtige sted.

Erindringen om det var hende dyrebar og stod stadig helt klar. Det var et sted, hun gerne vendte tilbage til.

Hun fandt nogle flasker frem og sprayede små duftprøver på sit smalle håndled, der var så fint og skrøbeligt, at Carl nemt kunne nå rundt om det med sin ene hånd. Det gjorde han imidlertid ikke. Han lugtede i stedet overdrevet til håndled-det, sniffede hørligt med næsetippen tæt på hendes bløde hud, hvad der fik hende til at le den sødeste lille latter (som gik ham lige til hjertet?).

Måske var det i dette øjeblik, det gik op for ham, at hun ville blive den perfekte hustru? Venlig, omsorgsfuld og trofast, med et nydeligt udseende, ikke nogen rappenskralde, repræsentativ.

Allerede samme aften gik de hen på konditori Tre Bagere. Han bød hende på kaffe og et vanillehjerter, som hun spiste i små, forsigtige bidder.

Hun var kun 19 år og havde arbejdet i Parfumeri Sommerfugl i to år. Først som weekend- og ferieafløser, siden på fuld tid efter folkeskolen. Hendes erfaring med drenge og mænd var yderst ringe. Det var ikke, fordi hun var grim, i hvert fald ikke grimmere end så mange andre. Med sminke og hårspray så hun

faktisk rigtig godt ud. Men det var bare det, at folk aldrig rigtig kunne huske, hvad hun hed.

Det var kun bag disken i Parfumeri Sommerfugl, at hun blev lidt anderledes. Så vovede hun sig frem med gode råd til kunderne om farvekombinationer, turde argumentere og forklare, hvorfor blomsterdufte passede til ældre kvinder, og hvorfor en sporty, frisk parfume hørte de unge til. Hun elskede sit job, det var hendes stolthed og hendes billet til voksenlivets frihed. Det var også en af de få ting, hun havde kæmpet med Carl for at bevare. I begyndelsen havde han ikke noget imod, at hun beholdt sit arbejde, men da han blev forfremmet til indkøbschef, og Julia blev født, gjorde han hende det klart, at han hverken syntes, at det var passende eller nødvendigt.

– Din løn gør hverken fra eller til, Gisela. Og min nye stilling kommer til at kræve en hel del repræsentation, hvor det bliver forventet, at du tager et vist ansvar.

De havde lige købt villaen, og Gisela forstod naturligvis, at det ville komme til at tage sin tid at holde hjemmet rent og pænt.

Hidtil havde hun glad og gerne foretaget alle de ydre forandringer, som Carl havde foreslået. Hun var holdt op med at ryge, holdt op med at farve sit hår brunt, havde lagt den kirsebærrøde læbestift på hylden og erstattet den med den perlemorslyserøde, som Carl foretrak. Og da Carl syntes, at de skulle købe en beige sofa i stedet for en grøn, som hun ellers bedst kunne lide, så var det en selvfølge for hende at vælge den beige. Det føltes ikke på nogen måde som en opofrelse fra hendes side at lade hans mening råde. Hun elskede ham og var dybt taknemmelig over alt det, hun havde fået i kraft af sit ægteskab.

Bortset fra når det gjaldt hendes arbejde. Det var den eneste af Carls meninger, som hun havde modsat sig. Hun nægtede at droppe Parfumeri Sommerfugl. Til sidst var de blevet enige om, at hun skulle gå på deltid og have fri hver fredag. Hendes chef Veronica var kun modstræbende gået med til det, fordi Gisela var hendes bedste ekspedient. Men hvis alternativet var helt at

miste hende, ville hun hellere lade hende gå på deltid og så give hende en fridag i ny og næ.

Når sandheden skulle frem, var Gisela glad for, at Carl havde bestemte meninger om alting, lige fra farven på hendes læbestift til politik. Selv syntes hun så sjældent noget, så det var nemt for hende at gøre hans synspunkter til sine. Desuden havde han en vis evne til at virke overbevisende, ikke kun på Gisela. Han var så urokkeligt sikker på, at hans måde at se verden og andre mennesker på var den rette, at det simpelthen var svært for ham at forstå, at andre kunne have en anden opfattelse. Ligesom han mente, at der var absolutte værdier, der var bestemmende for, om et maleri var godt eller dårligt, eller at Mozarts musik var genial, var der synspunkter, som ganske enkelt var de rigtige. Så da Carl foreslog, at hun skulle overnatte i den lejlighed, han havde lånt af en ven, skulle der kun en smule overtalelse til, før hun takkede ja. De havde trods alt været forlovet i nogle måneder og skulle giftes om sommeren. Giselas tøven skyldtes moralske overvejelser, men som sædvanlig havde Carl ret, da han indvendte, at eftersom de var trolovet og havde fastsat en bryllupsdato, var det i princippet at regne som sex inden for ægteskabet.

Hendes opfattelse af lyst var vag, men fuld af længsler. Den grundede sig på erindringen om lyde fra far Greger og mor Erika. Frydefulde støn der ikke lignede noget andet, hun havde hørt. Da hun blev ældre, gik det op for hende, hvad lydene havde dækket over. Det fik hende til at fnise og gjorde hende lidt pinlig til mode, en af de få gode erindringer hun havde om sine forældre. Sin egen lyst havde hun mødt som en dunkende varme, der bredte sig fra maven og ned gennem underlivet og indersiden af lårene. En bestemt slags berøring gav hende en følelse, der opstod uden forvarsel, stærk og forlokkende. Som når deres kat Missen lå og sov mellem hendes ben, og hun kunne mærke dens varme snude, som åndede mod indersiden af hendes lår. En kildrende bevægelse, som fik hende til at sitre

ganske let, en fornemmelse der kunne vokse til en bølge og forplante sig til hele kroppen.

Hun fik samme fornemmelse, da Sven fra hendes klasse kysede hende første gang, bløde læber og dampende mund, der smagte af halspastil, eller dengang Carl kildede hendes underarm med sin næsetip.

Forventningsfuldt så hun frem til, at hun skulle ligge nøgen ved siden af Carl og blive kærtegnet og elsket. Men da hun lå på den smalle seng i den ukendte lejlighed, og Carl lagde sin nøgne krop oven på hendes, var det eneste, hun følte, åndenød. Lysten var som blæst væk. Det, der havde været fugtigt og varmt, følte pludselig tørt og koldt, og Carls krop var tung og hård. Hans blik var et andet sted, og hans vejrtrækning tung, som om han var ved at lave gymnastik.

I begyndelsen prøvede hun at vise med sin krop, at hun ikke ville, hun kneb lårene sammen, samtidig med at hun prøvede at dreje kroppen, så Carl skulle glide ned fra hende. Men Carl var stærk og tvang hendes ben fra hinanden med sine, mens han holdt hendes arme fast i et hårdt greb, som hun umuligt kunne vriste sig fri af. Hun prøvede at snakke med ham, men han hverken svarede eller så hende i øjnene. Han blev bare ved med at rode rundt mellem hendes ben, indtil en skærende smerte pludselig jog gennem hende dernedefra.

Det brændte og sved, samtidig med at loftet nærmede sig sengen, og det gik op for hende, at det sikkert bare var noget, hun drømte. Hun svævede højt og vægtløst, og så Carls krop bevæge sig oven på en eller anden, der lignede hende, men som umuligt kunne være hende.

I drømme mærker man aldrig smerte. Hun havde mange gange drømt, at hun faldt ned fra et højt hus og landede på den sorte asfalt. I drømmen vidste hun, at det var et livsfarligt fald, og det gjorde hende bange, men hun havde aldrig nogensinde mærket smerte.

Svævende oppe under loftet i det lille værelse følte hun sig sikker og fri. Det var først bagefter, da Carl rullede af hende,

at det onde kom. Tårerne trillede ubønhørligt ned ad hendes kinder, da hun så, hvordan hun havde plettet lagnet og madrassen. En stor, rød plet, som fik hende til at græde af skam. Carl var så hensynsfuld og trøstede hende.

– Det gør ingenting, min elskede! Pyt med det.

Varmen i hans stemme var som nybagte kanelnsnegle på en regnvejrsfeftermiddag. Den var så væsensforskellig fra tavsheden og hårdheden i hans krop lige før. Følelsen af, at det, der var foregået i sengen, var en drøm, blev yderligere forstærket af hans varme hånd, der aede hendes kind, og hun rykkede forsigtigt nærmere, krøb ind i hans favn, som nu var tryk og fuld af kærlighed.

Han kysede hende på panden og forklarede hende, at sådan var det altid første gang, og at det ville blive bedre efter et stykke tid. Hun troede på ham. Men selv om smerten og blodet forsvandt efter nogle uger, oplevede hun aldrig mere den varme, forventningsfulde lyst. En sjælden gang kunne hun mærke et strejf af udefinerlig længsel passere gennem sig som en svag luftning, men den forsvandt alt for hurtigt til, at hun kunne gribe den. I stedet havde hun lært at identificere den varme, som Carls hidsige bevægelser gav hende. Det var også en slags tilfredsstillelse: At vide, at hendes krop gav Carl den tilfredsstillelse, han ville have.

Nogle gange om natten kom den til hende. En lyd fra et af husets mange værelser (vinden? Et tilskadekommet dyr?). En klagende lyd, der fik hende til at lægge puden over hovedet og bore ansigtet dybt ned i madrassen. Så skete det, at erindringer og tanker, som hun havde brugt store dele af sin tid på at glemme, dukkede op. Som billeder i en film om en anden.

Moster Stina på knæ med skurebørsten og spanden med dampende varmt sæbevand. Hendes runde krop, der var det blødeste, Gisela kendte. Lige så blød som onkel Kajs knudrede fingre var hårde. Ingen kunne nive som ham. Hårdt og hurtigt, niv der efterlod røde mærker på armene, der efter et stykke

tid blev forvandlet til mørkeblå ovaler. Det var ikke for at være onskabsfuld, han lavede bare sjov.

– Øj, som du dog er mager, du lille følfod! Man skulle tro, at du ikke havde spist noget siden Første Verdenskrig. Din lille stakkel!

Og så kom den buldrende latter og lugten af olie og benzin, der altid fulgte med ham fra arbejdet på benzintanken.

Stinas irriterede stemme fra det tilstødende værelse.

– Lad nu være med at genere pigen, Kaj!

– Jamen, jeg generer hende jo ikke, jeg laver bare sjov med hende! Gør jeg ikke, følfod? Onkel Kaj generer dig da ikke?

En umærkelig hovedrysten og et vagt smil plejede at være svar nok.

– Nej, men lad hende være i fred alligevel,

Var der en bekymring i stemmen? Gisela var ikke sikker. En bekymring bag det dagligdags, småvrantne tonefald. Og en bekymring over hvad i så fald? Kaj lavede jo bare sjov, som han altid gjorde. Selv om hans niv blev siddende som mørkeblå tyfuspletter på hendes arme. Men hvis nogen lavede sjov, så lo man, alt andet ville have været uhøfligt.

Hendes mor Erika nev hende også en gang imellem, når hun havde sine vanskelige dage. Det var en anden slags niv, som Gisela knap nok kunne huske. Hun havde været så lille, dengang Erika døde, bare fem år.

– Kæreste lille pige, livet blev for svært for hende.

Gisela var 12 år, da hun første gang spurgte moster Stina, hvordan hendes mor døde. Erika havde været indlagt i to måneder på den psykiatriske afdeling for sine dårlige nerver, før hun blev udskrevet og sendt hjem til en tom lejlighed med et magert, skrigende barn med udslæt, mens far Greger fortsatte sit arbejde som handelsrejsende.

Hun havde kun få og utydelige erindringsbilleder fra den del af sit liv, før hun blev sendt over til moster Stina og onkel Kaj. Et køkken med skakternet gulv. Lysegrønne vægge med String-reoler.

Der var én erindring, der stod tydeligere for hende end alle andre. En erindring, som stædigt vedblev at blive hængende.

Der osede af stegt flæsk, og på det mørkegrønne komfur stod en kasserolle med kartofler og kogte. Hun var skrækkeligt sulten, så sulten at det brændte i maven på hende, men der var ingen voksne i nærheden, så hun gik ud fra, at det ville vare længe, før de skulle spise.

Langt borte uden for køkkenvinduet skreg havmågerne. Hendes mor plejede at sige, at de lød nøjagtig lige så falske som moster Stinas skingre latter. Gisela vidste, at hendes mor ikke brød sig om sin søster. Hun kunne mærke det på luften, der blev tyk, hver gang de var på besøg hos moster Stina og onkel Kaj. Hun gik over til vinduet og kiggede ud på fuglene. Hendes mor havde mange gange sagt, at de drev hende til vanvid. Måske var det deres uophørlige skrig, som gjorde hende, Gisela, rundt på gulvet nu? Som fik hende til at trække en af køkkenbordsstolene hen til komfuret? Hun tøvede lidt. Lyttede efter voksne skridt ude i entréen, men lejligheden var tom, så Gisela klatrede op på stolen og kiggede ned på det vidunderlige flæsk på stegepanden. Det snørede sig sammen i hendes mave, når hun indsnusede den vidunderlige duft, og nu tænkte hun ikke længere, men tog bare en af skiverne og kom den i munden. Det smagte fantastisk, hun tyggede frydefuldt og længe. Men pludselig mærkede hun et hårdt greb om sin nakke og arm. Hendes mor stod ved komfuret og var helt spættet i ansigtet af raseri. To hårde lussinger gjaldede mod Giselas kinder, og som i det fjerne hørte hun sin mor, der råbte.

– Hvad er det, du laver, din forslugne unge?! Er du blevet vanvittig? Ved du, hvordan det går for piger, der spiser for meget? Jo, det skal jeg sige dig, de svulmer op og bliver tykke. Forstår du det? Fede!

Ordene vældede ud af hende i en rasende strøm, og imens ruskede hun Giselas lille femårige krop.

Så tog hun Giselas hånd over mod kasserollen.

– Nu skal jeg give dig en lærestreg, så du aldrig mere skal gå

og sådan guffe i dig af maden.

Før Gisela nåede at opfatte, hvad der skulle ske, mærkede hun den brændende smerte, da hendes pegefinger blev dyppet i det kogende vand. Hun skreg, sprællede med hele kroppen i grebet, så stolen væltede, og hun faldt ned på gulvet, mens hendes mor blev stående og kiggede på hende.

– Det værste i denne verden er forslugne piger. Husk det, Gisela!

Så lød de klaprende skridt, da hun forsvandt ud af køkkenet igen.

I lang tid troede hun bare, at det var et mareridt. En erindring, der var falmet til en hård bold, som var umulig at gribe om, og som drilsk trillede sin vej, når hun prøvede at nærme sig. Lige indtil hun tilfældigvis kom til at se journalerne, som moster Stina havde gemt i en rød hatteæske oppe i det lille loftskammer med hønsenet, som hørte til lejligheden. Det var i forbindelse med moster Stinas pludselige død af en hjerneblødning i 1976. Kaj var gået bort tre år forinden, og i den sidste tid var Stina blevet mere og mere forvirret, måske havde hun allerede haft en blodprop et sted i de små kar oppe i hjernen? Gisela var højgravid med Julia og havde med stort besvær ryddet ud i alt det skrammel, som Stina havde samlet sammen igennem årene. Deroppe på loftet sad hun på en lille blåmalet pindestol og bladrede gennem alle de journaler, der handlede om Erika. Journalerne bekræftede Giselas historie om, hvor syg Erika var blevet, da Gisela blev født. Men der var også en anden journal, som handlede om hende selv.

Med krøllet skrift og blå blæk stod der om patienten Gisela Johansson, født 1953, som var ankommet til sygehusets skadestue 26. januar 1958 med en forbrændt pegefinger. *Patienten rolig. Moderen imidlertid hysterisk. Hævder, at det er hende, der har brændt sin datters finger i en kasserolle med kogende vand med det formål at vænne pigen af med forslugenhed. Har fået noget beroligende og anbefales hvile.*

Ikke mere. I de kortfattede sætninger stod alting og ingenting.

To måneder efter at en hysterisk Erika var taget på skadestuen med sin forbrændte datter, tog hun livet af sig. Midt på den blanke dag, mens mågerne skreg uden for køkkenvinduet i den lille toværelses. Hun tømte glasset med sovepiller og lagde sig til rette på slagbænken og faldt i søvn, mens Gisela legede nede hos fru Lindström, som boede to etager under dem. Allerede næste dag måtte Gisela flytte hjem til moster Stina og onkel Kaj. Man anså det ikke for muligt at kombinere far Gregers arbejde, som indebar, at han var på rejse det meste af ugen, med børneopdragelse.

Hvornår opstod ønsket om altid at bevæge sig lydløst gennem rummene? Hun var ikke sikker, hun vidste bare, at det havde været der, så længe hun kunne huske, det var blevet en fast del af hende. Endelig ikke forstyrre, helst usynlig. Først Erika, som for alt i verden ikke måtte vækkes de dage, hvor hun prøvede at indhente den søvn, hun ikke havde fået om natten, og derefter moster Stina og onkel Kaj. Følelsen af at være i vejen fortog sig aldrig helt.

Den tavse leg med dukker, der altid foregik med hviskestemme for ikke at forstyrre. Hun var den stille pige i klassen, og som voksen blev hun en lydig og loyal hustru. Hun ville hellere kvæle sine egne følelser end risikere at skabe ufred.

Julia mindede som lille om Gisela selv, syntes hun. Stille og sjældent til besvær. Men efter at hun var blevet venner med Emma, havde det ændret sig. Der kom pludselig noget oprørsk frem i hende. Det havde at gøre med, hvordan hun bevægede kroppen, hvordan hun en gang imellem rettede ryggen og blev en anden, stolt og selvsikker. Gisela kunne ikke rigtig forklare, hvorfor denne nye kropsholdning generede hende. Hun plejede jo selv at opfordre Julia til at rette ryggen – en bemærkning, der som regel havde den stik modsatte effekt på Julia, hvis skuldre straks sank endnu mere sammen. Men Julias stolte holdning var *simpelthen ikke Julia*. I hvert fald ikke sådan som Gisela kendte hende.

Den kropslige selvbevidsthed var noget, Gisela forbandt med Emma. Måske ville Julia gerne ligne Emma, som altid syntes at komme farende, forpustet, svedig og med håret flagrende ind i ansigtet, så hun lignede en ulykke?

Ligesom sin mor Annika, der også altid lod til at have travlt på vej til og fra ting med sit lange hår daskende ned ad ryggen.

Gisela kunne ikke snuppe Annika, det var helt tydeligt for alle undtagen Annika. Eller også vidste hun det, men lod sig ikke mærke med Giselas irriterede blikke.

Annika der havde meninger om stort set alt. Meninger, hun fremførte med en dyb stemme, som ingen kunne undgå at høre. Annika som insisterede på at give hende et knus, når de mødtes inde i byen. Eller som dengang ude i skolegården i foråret før et forældremøde.

– Hej Gisela! Hej Julia! udbrød Annika højlydt, da hun fik øje på dem. – Hvor er det dejligt at se jer!

Gisela hilste afmålt på hende og hastede så ind i klasseværelset, hvor resten af forældrene allerede havde taget plads.

Annika lagde tilsyneladende slet ikke mærke til Giselas irriterede tonefald, hun smilede bare sit store smil, som fik de andre forbipasserende forældre til også at kigge på hende og smile. Annika var ikke nogen klassisk skønhed, men hun havde unægtelig udstråling, selv om Gisela nu mente, at hun så løsagtig ud med sine stramme jeans og slidte læderjakke. Som om hun prøvede på at se yngre ud end sine 33 år.

Hele klassen klemte sig sammen på de små skolebænke sammen med forældrene, mens klasselæreren Lillemor bød alle velkommen.

– Hvor er det dejligt, at så mange af jer kunne komme. Som I alle ved, skal vi til at snakke om, hvordan vi skal få samlet penge nok sammen til den klasses tur, vi plejer at tage på med sjette klasse i foråret. Det plejer at være meget populært at markere afslutningen af mellemtrinnet med en tur. Sidste år tog sjetteklasserne til Stockholm og boede midt i byen på et hyggeligt vandrer-

hjem. De nåede både i Gröna Lund-tivoli og på Skansen.

Magnus' mor foreslog, at de skulle bage boller og småkager, som de så kunne sælge i en bod på torvet lørdag formiddag.

Peters far, Jan Lundgård, en velskabt mand hvis tiltrækningskraft ikke blev mindre af, at han var kirurg på amtssygehuset, rømmede sig for at påkalde sig opmærksomheden.

– Jeg tænker på, om vi ikke for en gangs skyld kan gøre det lidt nemt for os selv ...? Han lod spørgsmålet hænge i luften, mens han kiggede rundt på de andre forældre, helt klart vant til at have opmærksomheden, vant til, at man lyttede, når han talte.

– Kan vi ikke simpelthen bare lægge en femhundredelas hver, så vi slipper for al bøvlet med at skulle organisere en masse arbejde?

De andre forældre smilede til ham og nikkede. Alle undtagen Annika, som stirrede på ham med rynket pande. Hun ulejlignede sig ikke med at række fingeren op eller bede om ordet. Hendes stemme trængte mørk og klar gennem klasseværelset, hvor ilten langsomt, men sikkert var ved at slippe op.

– Det synes jeg ikke er nogen god idé. Janne, du ved lige så vel som jeg, at vi er flere her i klassen, som har svært ved at afse så mange penge. Jeg foreslår, at ungerne selv samler penge ind til deres rejsekasse. De kan sælge brød, arrangere en fest eller hvad ved jeg. Jeg vil gerne hjælpe dem.

Det var typisk Annika, tænkte Gisela, ikke bare at modsigte Jan Lundgård af alle mennesker, men også at kalde ham for *Janne*. Som om de var gamle venner. Giselas øjne blev helt smalle, mens hun kiggede på Annika.

Jan så overrasket og lidt desorienteret ud. Gisela prøvede at fange hans blik for at vise ham sin støtte, men han kiggede genert ned i bordet. Så var det, at Gisela følte, at der måtte være en grænse. Nogen måtte støtte Jan Lundgård! Hun var virkelig ikke den, der plejede at tage en masse taletid til forældremøderne, men dette var en situation, som krævede, at man skred til *handling*.

Hun lod hånt om de flammende kinder og mobiliserede al sin energi for at tvinge en rømmen frem. Hendes stemme dirrede, mens hun påpegede, at hun som mor syntes, at det var synd for børnene, der i forvejen havde så travlt med deres lektier.

– De behøver vel ikke også at skulle bruge tid på at arbejde uden for skolen? Jeg vil virkelig ikke være glad for, at min datter skal være nødt til at arbejde som *torvehandler*.

Hendes stemme, der i forvejen var anspændt, røg et ekstra toneleje op.

– Desuden er der faktisk indført forbud mod børnearbejde i Sverige! tilføjede hun som afslutning på sit indlæg. Flere af de andre forældre nikkede.

Med pæonrøde kinder skævede hun til Jan Lundgård. Derefter vendte hun blikket mod Annika, som til hendes store fortrydelse besvarede hendes blik og smilede på en måde, der var svær at tolke.

– Men Gisela, Julia er jo så dygtig i skolen. Du kan da ikke mene, at du i fuldt alvor tror, at hun ikke både kan klare skolen og et lille ekstrajob? Jeg tror faktisk, at ungerne vil synes, at det er sjovt at arrangere en fest. Julia elsker jo oven i købet at danse!

Gisela kunne mærke vreden vokse. Hvis der var noget, ud over Annikas selvsikkerhed, som hun slet ikke kunne snuppe, så var det, når Annika snakkede, som om hun kendte Julia bedre, end Gisela selv gjorde.

Situationen blev ikke bedre af, at Connys mor Kajsa nervøst sagde, at hun var enig med Annika.

– Jeg vil gerne hjælpe dig med at arrangere en fest sammen med ungerne.

Kajsa arbejde som kassedame i Konsum og var en af de forældre, som Gisela aldrig havde vekslet et ord med ud over et enkelt “hej”, når det var uundgåeligt. Og enlig naturligvis, ligesom Annika.

– Jeg stiller selvfølgelig også op! sagde Lillemor, klasselæreren. Og så sluttede både Jessicas og Ellinors mødre sig til og sagde,

at de også gerne ville hjælpe med at lave en fest.

Alt dette kunne Gisela godt have klaret. Det var vel nærmest forventeligt, at klassens lavtlønnede forældre ville bakke Annikas fattigmandsforslag op. Men det, der virkelig gjorde ondt, var, at Jan Lundgård pludselig snurrede rundt på en tallerken.

– Ja, ja, Annika, du har som sædvanlig ret! sagde han med et hemmelighedsfuldt smil, som Annika ikke engang besværede sig med at returnere, så optaget som hun var med allerede at organisere fordelingen af arbejdet med festen.

Efter den dag prøvede Gisela ikke længere på at opretholde den venlige facade, ikke engang over for Emma. Ikke fordi hun nogensinde havde været særlig glad for venskabet mellem Julia og Emma. Emma som konstant snakkede med glad og højlydt stemme og lo på en måde, der kunne få Giselas begyndende hovedpine til at eksplodere i røde gnister, når latteren bølgede ned fra Julias værelse på første sal. Og så hendes egen tavse datter Julia, som havde alt: en hel og tryk familie, en villa fra århundredskiftet. Og som alligevel så underligt sammenfalden og trist ud ved siden af Emma.